

Naam: S. Beltman
Datum: 3 oktober 2023
Eenheid/Programma: Eenheid Uitvoering Sociaal

Collegevoorstel

Onderwerp	Energietoeslag minima 2023
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Bespreekstuk
Portefeuillehouder	E.J.F.M. van Mierlo
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsbrief ter informatie

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten ook voor het jaar 2023 aan huishoudens met een laag inkomen een eenmalige energietoeslag ter beschikking te stellen. Daarvoor heeft het college beleidsregels vastgesteld. Volgens deze beleidsregels ontvangen huishoudens die hier recht op hebben een bedrag van € 1.300, en huishoudens met kostendelers de helft van het reguliere bedrag van € 1.300. Naar verwachting kan aan de meeste rechthebbende huishoudens, waaronder ook de rechthebbenden die over 2022 een aanvraag deden, in november 2023 ambtshalve een toeslag worden verstrekt.

Voorgesteld besluit

1. De Beleidsregels energietoeslag gemeente Almelo 2023, waarbij wordt gekozen voor een aanpak die dicht staat bij de modelbeleidsregels, maar waarbij huishoudens met kostendelers in huis de helft van het reguliere bedrag van € 1300 ontvangen, vast te stellen.
2. De kosten te dekken uit de middelen die bij de decembercirculaire 2022 zijn ontvangen en de te verwachten middelen in de decembercirculaire 2023.
3. De te verwachten middelen in de decembercirculaire 2023 toe te voegen aan het meerjarig project energietoeslag 2023 en hiervoor de middelen te storten en onttrekken aan de reserve overlopende werken.
4. Indien er - ondanks het gewijzigde verdeelmodel van het Rijk, op basis waarvan de hoogte van het te ontvangen bedrag per gemeente wordt bepaald - alsnog onvoldoende middelen voor de toekenning van de energietoeslag 2023 zijn, de overige middelen te onttrekken uit de voor het steunfonds overeenkomstig de Beleidsregel tijdelijk steunfonds gemeente Almelo (Intern 85039) gereserveerde middelen.
5. De raad voor te stellen de begroting 2023 bij de slotrapportage te wijzigen.
6. Het advies van de Adviesraad Sociaal Domein van 6 oktober 2023 met bijgaande brief te beantwoorden.
7. De raad middels bijgevoegde raadsbrief (RAAD 7940) op de hoogte te stellen van de aanpak van de energietoeslag 2023.

Inleiding

Nadat er voor het jaar 2022 een eenmalige energietoeslag voor minima mogelijk werd gemaakt door een wijziging van de Participatiewet werd in december 2022 een wetsvoorstel energietoeslag 2023

gepubliceerd. De vaststelling van deze wetwijziging liet langer op zich wachten dan eerder gedacht. Onder meer vanwege jurisprudentie over het uitsluiten van studenten in 2022. In tegenstelling tot in 2022, toen er sprake was van een uitzonderingssituatie, mocht in 2023 niet op de nog komende wetgeving vooruit worden gelopen. Maar nu de wetwijziging op 6 oktober 2023 is gepubliceerd krijgen gemeenten daarmee in 2023 opnieuw de bevoegdheid om een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen.

Voor het jaar 2022 was sprake van een tekort aan beschikbaar gestelde middelen. Voor het jaar 2023 is echter het verdeelmodel verbeterd. Dit betekent dat als Almelo hetzelfde aantal toeslagen zou uitkeren als in 2022, er voor 2023 in principe voldoende middelen voorhanden zijn. Temeer omdat er meer toeslagen ambtshalve kunnen worden verstrekt, waardoor er minder uitvoeringskosten zijn. Er kan en mag namelijk bij de huishoudens die over 2022 een energietoeslag ontvingen, gecontroleerd worden of op basis van de condities voor 2023 er een nieuw recht bestaat. Dit betekent dat aan het gros van de rechthebbende huishoudens ambtshalve een verstrekking kan worden gedaan. Toch is niet met zekerheid te stellen dat het budget afdoende zal zijn, met name omdat het een open-einderegeling betreft.

Voorgesteld wordt om te gaan voor een eenvoudige uitvoering waarbij de beleidsregels zo dicht mogelijk bij de landelijke leidraad blijven, maar met een onderscheid in kostendelers/geen kostendelers. Dit laatste om te komen tot een meer als rechtvaardig ervaren regeling.

Qua wetgeving is er sprake van een wijziging. Studenten worden expliciet uitgesloten evenals jongeren tot 21 jaar. De betreffende studenten kunnen een beroep doen op een nieuwe regeling die loopt via DUO en de jongeren kunnen waar nodig een beroep doen op de reguliere bijzondere bijstand.

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 6 oktober 2023 een ongevraagd advies uitgebracht waarin wordt opgeroepen om aanvragen Energietoeslag 2023 met voorrang te behandelen en wel uiterlijk in de maand november 2023. Voorgesteld wordt dit advies te beantwoorden met de bijgaande brief.

Beoogd effect

Het zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoering geven aan de eenmalige energietoeslag 2023, waarbij het door het Rijk beschikbaar gestelde budget niet wordt overschreden.

Argumenten voor

- 1.1. *Door te kiezen voor beleidsregels die zo dicht mogelijk bij de modelbeleidsregels staan wordt bijgedragen aan een landelijk gezien zo uniform mogelijke uitvoering.*
Want dit bevordert de rechtsgelijkheid en komt overeen met de wens van het Rijk.
- 2.1 *Met een onderscheid in huishoudens die kosten kunnen delen en dat niet kunnen wordt de categoriale regeling qua impact rechtvaardiger.* Want gemiddeld genomen wordt beter aangesloten bij de daadwerkelijke behoeften in de verschillende huishoudens.
- 6.1 *Een dergelijke reactie komt overeen met de Regeling Adviesraad Sociaal Domein.* Volgens deze regeling geldt er een reactietermijn van 4 weken bij een ongevraagd advies.

Kanttekeningen

- 1.1 *Door de kiezen voor een onderscheid in kostendelers en geen kostendelers wordt het categoriale karakter enigszins verlaten en de regeling iets minder eenvoudig.* Maar dit zal naar verwachting een betrekkelijk gering effect hebben op de uitvoeringslasten.
- 2.1 *Voor Almelo komen voor 2023 meer middelen beschikbaar, maar het is nooit te garanderen dat daarmee binnen het beschikbare budget kan worden gebleven. Wat precies de gevolgen zijn van de stijging van de inkomensgrenzen en het aantal huishoudens dat daarbinnen valt is op dit moment niet exact te berekenen.* Wel moet worden bedacht dat met het stijgen van het minimumloon en daarmee de inkomensgrenzen ook de gemiddelde lonen zijn gestegen. Daarnaast komt er een vorm van een vangnetregeling, lijken de uitvoeringskosten minder te zijn dan in 2022 en ook zal het onderscheid in huishoudens, die kosten kunnen delen en die dat niet kunnen, een dempend effect hebben op de uitgaven.

Kosten, opbrengsten en dekking

Overeenkomstig de verschillende circulaire van het Rijk heeft Almelo € 7.487.385 voor de energietoeslag in 2022 toebedeeld gekregen. Omdat Almelo behoort tot de groep van gemeenten met een tekort over 2022, krijgt Almelo, volgens een voorlopig door het Rijk berekend bedrag nog een nabetaling van € 66.921. Zie hiervoor de brief van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het onderwerp Tekorten energietoeslag 2022 van 11 juli 2023. In totaal kan Almelo voor 2022 dus rekenen op € 7.554.306. Inclusief een bedrag van ongeveer € 100.000 uitvoeringskosten heeft Almelo voor het jaar 2022 € 8.072.000 op de energietoeslag ingezet. Dat betekent dat er over 2022, ondanks het extra bedrag ter compensatie, nog een tekort van € 517.694 resteert.

Voor het jaar 2023 geldt er echter een verbeterd verdeelmodel. Op basis van dat model is er voor Almelo een bedrag van € 8.315.403 beschikbaar. Daarnaast is er nog een vorm van vangnet, mochten er onverhoopt toch meer middelen nodig zijn. Een en ander betekent dat bij een ongeveer gelijk aantal toeslagen als in 2022 en ongeveer gelijke condities, er voor 2023 voldoende middelen beschikbaar lijken te zijn.

De middelen voor 2023 zijn nog niet volledig beschikbaar gesteld. In de decembercirculaire 2022 is een voorschot ontvangen van € 2.850.000. De overige middelen verwacht Almelo in de decembercirculaire 2023. Het uitgangspunt hierbij is het bedrag uit de brief van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze middelen worden toegevoegd aan het meerjarig project Energietoeslag 2023.

Uitvoering

Na besluitvorming kan worden overgegaan tot de ambtshalve verstrekkingen. Daarbij gaat het niet alleen om de huishoudens waarvan het inkomen sowieso bekend is omdat men bijvoorbeeld een uitkering van de gemeente ontvangt. Maar ook bij de huishoudens die over 2022 een aanvraag deden kan worden gecheckt of men aan de nieuwe voorwaarden voldoet.

Na controle van de verschillend bestanden kan aan een groot deel van de rechthebbende huishoudens ambtshalve een energietoeslag 2023 worden toegekend. De betreffende huishoudens worden hier met een beschikking van op de hoogte gesteld.

Vervolgens kan de mogelijkheid tot aanvragen van een toeslag voor overige rechthebbenden worden opengesteld.

Bijlagen

1. Ingekomen brief van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het onderwerp Tekorten energietoeslag 2022 van 11 juli 2023 met registratienummer: INK 114907
  2. Tekst Beleidsregels energietoeslag 2023 met registratienummer: INT 88876
  3. Ingekomen brief met ongevraagd advies over de energietoeslag 2023 van de Adviesraad Sociaal Domein met registratienummer: E- MAIL 47072
  4. Uitgaande brief met reactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein met registratienummer: UIT 111656
  5. Raadsbrief ter informatie over de aanpak van de energietoeslag 2023 met registratienummer RAAD 7940
-

Procesinformatie

Intern overleg

Het voorstel is besproken binnen US.

Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is besproken met de portefeuillehouder.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Reguliere persconferentie, bekendmaking via de gemeentepagina in Almelo Actueel, de sociale media en een bericht aan Almelo Sociaal.